

**Socialnämndens
budgetförutsättningar inför Mål och
budget 2018–2019**

Innehåll

1 Sammanfattning	3
2 Resultatindikatorer med målvärde	4
3 Omvärldsanalys inom förvaltningens verksamhetsområde	4
3.1 Förändrade målgrupper	4
3.2 Bostadsmarknaden	5
3.3 Arbetsmarknaden.....	5
3.4 Förestående lagändringar	5
4 Invärldsanalys inom förvaltningens verksamhetsområde	6
4.1 Driftbudget	6
4.1.1 Volymförändringar	6
4.1.2 Lokaler.....	7
4.1.3 Personal	8
4.1.4 Kvalitetshöjande förändringar.....	9
4.1.5 IT som stöd för verksamheten.....	9
4.2 Investeringsbudget.....	9
5 Slutsats och prioriteringar	10

1 Sammanfattning

Socialnämnden har i budgetdirektiven för Mål och budget 2018-2019 fått en ramökning med 17,5 miljoner kronor inför 2018. Denna ramökning bedöms innebära ett effektiviseringsåtagande på cirka 2,6 procent (cirka 22,5 mnkr) för nämndens verksamheter.

Det förutsätter dock att efterfrågan på en del av nämndens verksamheter ökar långsammare än den prognosticerade befolkningsökningen. Insatser enligt LSS bedöms fortsätta öka i omfattning under 2017 och 2018, och att antalet insatser kommer att följa befolkningsökningen i kommunen är inte sannolikt utifrån utvecklingen de senaste åren. Eftersom LSS-insatser utgör knappt 40 procent av socialnämndens totala kostnader så får denna volymökning stort genomslag på nämndens kostnader. Förvaltningen bedömer behovet av särskilt boende enligt LSS kommer att öka med 12 platser under 2018. Volymökningarna bedöms innebära ökade kostnader på 8,5 mnkr.

Tillsammans med de ensamkommande barn som fått uppehållstillstånd är det omkring 300 nyanlända vuxna över 18 år som under 2017 och 2018 går ur etableringssystemet samt ersättningsystemet för ensamkommande. De personer som då inte har kommit i egen försörjning kommer sannolikt att vara i behov av fortsatt stöd från socialtjänsten. Hur många som kommer att behöva detta stöd är svårt att bedöma. Kostnaderna för försörjningsstödet beräknas dock bli påverkat av dessa volymökningar. Förvaltningen behöver även i samverkan med andra aktörer arbeta ytterligare för att underlätta etableringen.

Rekryteringsläget av socialsekreterare är ansträngt både i kommunen och i hela landet och flera kommuner konkurrerar om samma arbetstagare. Detta är uppmärksammat av såväl Sveriges kommuner och landsting (SKL) som Socialstyrelsen. Utöver bristen på socialsekreterare ser förvaltningen även svårigheter med att rekrytera enhetschefer.

Mot bakgrund av detta kan den antagna löneökningen motsvarande 3,2 procent mycket väl vara för låg.

Förvaltningen bedömer att cirka 7 mnkr av effektiviseringsåtagandet under 2018 kommer att klaras genom löpande effektiviseringar. Detta innebär även under 2018 ett fortsatt stort effektiviseringsåtagande, vilket medför en stor utmaning för förvaltningen som redan har gjort stora besparingsåtgärder under de senaste åren. I gjorda analyser ligger även antagande att effektiviseringar och verksamhetsneddragningar motsvarande 10 mnkr kommer att kunna genomföras under 2017.

Förvaltningen bedömer att effektiviseringsåtagandet, utifrån den preliminära ramen, under 2018 kommer att uppgå till åtminstone ytterligare 15 mnkr (1,8 procent) utöver vad som i dagsläget bedöms som genomförbart.

2 Resultatindikatorer med målvärde

Socialnämnden anser att resultatindikatorn ”Delaktighet i genomförandeplaner, inklusive särskilt boende och daglig verksamhet”, som finns angiven under målområde 3: Stöd och omsorg som ger mervärde till individen, inte är lämplig att följa upp och mäta. Resultatindikatorn är svårtolkad utifrån brukarperspektivet, då en indikation om delaktighet i genomförandeplanen inte säger något om brukarens verkliga upplevelse av delaktighet på ett sätt som hen önskar. Socialnämnden föreslår istället följande formulering: ”Hur mycket har du kunnat påverka den hjälp du har fått av socialtjänsten”. Indikatorn mäter delaktighet på ett mer korrekt sätt och utgår från brukarens synpunkter. Detta är också en indikator som tas fram årligen av socialtjänsten.

3 Omvärldsanalys inom förvaltningens verksamhetsområde

3.1 Förändrade målgrupper

Psykisk ohälsa är ett växande problem i samhället i stort och en viktig faktor för lång-varig sjukskrivning. Samhällsutvecklingen pekar mot en alltmer förlängd ungdomstid och detta i kombination med faktorer så som bostadsbrist gör att det blir svårare för en del unga vuxna att få fäste i vuxenlivet. Antalet som på olika sätt behöver stöd på grund av psykisk ohälsa växer. Unga vuxna är också en målgrupp som utmanar med ”diffusa” och komplexa behov och styrkor samt höga krav. För att möta dessa utmaningar behöver förvaltningen skapa individanpassade och, för målgruppen, attraktiva lösningar som förhindrar att unga vuxna fastnar i ett utanförskap och utvecklar en mer komplex problematik. Insatser krävs där rätt kompetens och metodiska arbetssätt tillgodoser målgruppens behov.

I framtiden behöver förvaltningen fortsätta arbetet med att i större utsträckning anpassa organisationen utifrån individens behov. Verktyg för att jobba med fokus på individen bör utvecklas ytterligare och det krävs fler och mer individanpassade hemmaplanslösningar. För att möta dessa utmaningar krävs en långsiktig strategi som kombinerar olika former av boende med individanpassat stöd av god kvalitet.

Förvaltningen behöver tillsammans med andra aktörer arbeta ytterligare för att barn och unga ska fullfölja sin utbildning. Hemmasittare och de som av andra skäl inte deltar i undervisningen behöver få tillgång till mer flexibla och individanpassade insatser. För att motverka utanförskap och annan problematik är också tidig upptäckt och förebyggande insatser viktigt. Exempel på detta är att utveckla utbudet av föräldraprogram och också rikta det mot grupper med andra modersmål än svenska. Även det förebyggande arbetet riktat mot föräldrar som är nyanlända behöver utvecklas tillsammans med Centrum för mottagning av nyanlända. Samtidigt behöver förvaltningen komma tillrätta med både bristen på socionomer och den ökade efterfrågan på socialtjänstens stöd.

Mycket pekar på att samverkan mellan kommunen och hälso- och sjukvården fortsätter vara en central fråga. Avgörande för att kunna hantera mer komplexa problembilder är att fokusera på att utveckla aktivt ansvar och förändrade arbetssätt för samordnade insatser. Ingen huvudman klarar själv att lösa framtidens utmaningar med förändrade målgrupper där kommun och landsting delar det formella ansvaret. Fokus i framtiden bör ligga mer på samordnade arbetssätt och delat ansvar snarare än gränsdragningar. Nya lösningar och större förtroende behövs då komplexitet och samordningsbehov kommer att vara norm snarare än ett undantag.

3.2 Bostadsmarknaden

Bristen på tillgängliga bostäder är stor i Haninge såväl som i Stockholms län. Detta medför svårigheter för alla grupper som idag har svårigheter att ordna eget boende, till exempel personer med psykiska funktionsnedsättningar, personer med ett pågående eller tidigare missbruk samt personer med försörjningsstöd. Bostadsbristen leder till ökade kostnader för socialnämnden kopplade till tillfälliga boenden. Bristen på tillgängliga bostäder medför även att många inte kan flytta till egen bostad, utan blir kvarboende i dyra placeringar. Höga hyror riskerar dessutom att medföra högre kostnader för försörjningsstöd.

3.3 Arbetsmarknaden

Arbetsmarknaden är fortsatt stark och det råder en relativt god arbetsmarknad i länet.

Samtidigt ökar dock klyftan mellan olika grupper på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen bedömer att arbetslösheten minskar i grupper med en starkare position på arbetsmarknaden samtidigt som grupper med en svagare ställning får fortsatt svårt att hitta arbete. Under 2018 väntas denna grupp bestående av bland andra lågutbildade personer, utrikesfödda personer samt personer med psykiska funktionsnedsättningar utgöra tre fjärdedelar av de inskrivna arbetslösa. Den största utmaningen för Haninges del är att få den ökande gruppen arbetslösa utrikesfödda in i arbetslivet och komma in i det svenska samhället. Ökad arbetslöshet för grupper med en svagare ställning på arbetsmarknaden medför konsekvenser för flera av förvaltningens olika verksamheter, däribland försörjningsstödet.

3.4 Förestående lagändringar

Under 2018 föreslås FN:s barnkonvention införlivas i svensk lag.

Förvaltningen utreder

nu frågan för att få en överblick över vad detta innebär för socialtjänsten. I samarbete

med övriga förvaltningar bör man verka för att stärka barnperspektivet i alla ärenden som rör barn samt ta fram metoder och arbetssätt som säkerställer att barnkonventionen efterlevs. Den nya lagen kan komma att påverka nämndens kostnader från 2018 och framåt.

Enligt en lagrådsremiss föreslås en ny betalningsansvarslag träda i kraft som förväntas få effekter för kommunerna. Inom området som rör funktionsnedsättning föreslås lagen träda i kraft 1 januari 2018 och för personer som vårdas i sluten psykiatrisk vård från och med 1 januari 2019. Förslaget innebär bland annat att kommun och landsting ska teckna en överenskommelse kring betalningsansvaret för personer som skrivs ut från psykiatrisk slutenvård. Om en överenskommelse inte nås ska kommunens betalningsansvar gälla från tre dagar efter att patienten är utskrivningsklar, jämfört med dagens 30 arbetsdagar. Konsekvenserna för kommunen blir ökade kostnader och ett större behov av snabbt tillgängliga platser på olika former av stödboende och HVB. Kommunen behöver även ha en ökad beredskap under helger för att kunna ta emot patienter från slutenvården. För personer med funktionsnedsättning innebär lagen att dessa måste lämna sjukhus tidigare. Detta kan i sin tur leda till att dessa personer behöver mer stöd för att klara eget boende, exempelvis i form av hemtjänst eller korttidsvistelse.

Ett lagförslag gällande tillståndshantering och tillsyn av tobakstillstånd föreslås träda i kraft under 2018. För kommunerna skulle detta innebära att det kommer att krävas samma hantering av tobakstillstånd som det idag krävs med serveringstillstånd. I dag finns omkring 87 försäljningsställen av tobak i kommunen. Hur avgiftsnivåerna för tobakshandläggningen kan se ut är ännu inte klart, men det är tveksamt om avgifterna sätts till den nivån att de kan finansiera handläggningen. Att flera kommuner samgår i frågan skulle kunna ge en viss samordningsvinst, men detta behöver utredas.

4 Invärldsanalys inom förvaltningens verksamhetsområde

4.1 Driftbudget

4.1.1 Volymförändringar

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Omkring 42 procent av nämndens budgetram används till att skapa verksamhet för brukare med insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Utvecklingen inom detta verksamhetsområde är därför av mycket stor betydelse för nämndens ekonomiska förutsättningar. Haninge har haft en stor ökning av antal personer med insatser enligt LSS under de senaste åren. En ökning som under det senaste året har avtagit till 3,4 procent.

	2013	2014	2015	2016	2017
Antalet personer med LSS-insatser, Haninge (1 jan)	436	556	694	770	796
Ökning jämfört med föregående år		+28%	+25%	+11%	+3,4%

Orsaken till att antalet personer med insatser ökar är att det är fler insatser som tillkommer än som avslutas. Förklaringen till detta är att insatser enligt LSS ofta är livslånga. Det går inte att säkert bedöma vare sig hur antalet personer med insatser eller antalet insatser kommer att utvecklas under 2017 och 2018, men att antalet insatser kommer att följa befolkningsökningen i kommunen är inte sannolikt utifrån utvecklingen de senaste åren.

Trots att antalet personer med LSS-insatser har ökat med 43 procent mellan 1 januari 2014 och 1 januari 2017 så har kostnaderna endast ökat med 13 procent under perioden 2014–2016. Orsaken är att ett ständigt pågående matchningsarbete och kontinuerlig

översyn görs av beslutade insatser. Dessa besparingsmöjligheter minskar över tid och

ytterligare besparingar i samma storleksordning kommer inte att vara möjliga framöver.

Det finns dock fortfarande möjligheter att i vissa fall hitta mindre kostsamma insatser

för vissa brukare. Ett hinder för att genomföra ytterligare besparingar är svårigheten att

få tag på tillgängliga lägenheter. Detta skulle möjliggöra att flera brukare skulle bo i eget

boende med hjälp av boendestöd, vilket skulle innebära lägre kostnader än en plats på

ett särskilt boende. Bedömningen är att antalet platser i särskilt boende kommer att öka

med sex platser per år och detta innebär ökade kostnader på 7,5 mnkr per år.

Insatsen daglig verksamhet har också ökade volymer. Under 2016 ökade kostnaderna

för ersättningen med 1,7 mnkr och bedömningen är att kostnaderna för denna insats

kommer att fortsätta att öka även de kommande åren.

Sedan några år tillämpar Försäkringskassan omarbetade och striktare vägledning när

de bedömer den enskildes grundläggande behov av personlig assistans enligt LSS. Förändringen har dels resulterat i reducerat eller helt indraget assistansstöd till många brukare och dels att kostnadsansvaret helt gått över från staten till kommunen i form av

bistånd enligt SoL och LSS. En ny dom kommer dessutom att vara vägledande för Försäkringskassans bedömning framöver. Detta kan innebära att kommunernas kostnader

ökar ytterligare då den del av stödet som staten betalar kommer att begränsas ytterligare.

Samtliga kostnader hamnar istället på kommunen.

Omfattningen av dessa kostnader är i dagsläget svår att bedöma.

Nyanlända och ensamkommande

Bedömningen är att antalet nyanlända personer inom etableringen kommer att öka

stort åren 2016-2018 för att därefter gå tillbaka till tidigare nivåer. Detta innebär ett ökat

tryck på flera av förvaltningens verksamheter på både lång och kort sikt.

Målgruppen är

viktig att följa och förvaltningen har därför tagit fram relevanta nyckeltal att redovisa.

Kostnaderna kring nyanlända och ensamkommande finansieras i dagsläget av statsbidrag. För nyanlända betalas etableringsersättning ut under de första två åren. Tillsammans med de ensamkommande barn som fått uppehållstillstånd är det omkring 300

nyanlända vuxna över 18 år som under 2017 och 2018 går ur

etableringssystemet samt ersättningssystemet för ensamkommande. De personer som inte har kommit i egen försörjning kommer sannolikt att vara i behov av fortsatt stöd från socialtjänsten. Hur många som kommer att behöva detta stöd är svårt att bedöma. Förvaltningen behöver därmed i samverkan med andra aktörer arbeta ytterligare för att underlätta etableringen för nyanlända. Detta skulle exempelvis kunna göras genom en myndighetsgemensam vägledningsplats (etableringscenter). Därför pågår ett arbete tillsammans med Tyresö och Nynäshamns kommuner om en gemensam ansökan till Europeiska socialfonden gällande finansiering.

Nyanlända med uppehållstillstånd som bosatt sig i Haninge efter att ha avböjt annan anvisad kommun har rätt att få stöd och hjälp från socialtjänsten.

Antalet som kommer att efterfråga stöd är svårt att beräkna. Behovet av försörjningsstöd kommer sannolikt att öka något över tid men kan motverkas med arbetsmarknadsinsatser.

Det föreslagna ersättningssystemet för mottagandet ensamkommande barn och unga

som förväntas träda i kraft den 1 juli 2017 medför stora konsekvenser för kommunerna.

Nivåerna för ersättning sänks och det kommer att finnas begränsningar för hur mycket kommunerna får i ersättning från staten. Förvaltningen kommer att ha svårigheter med att hålla sig inom ramen för ersättningen, då den inte kommer att kunna täcka kostnaderna för handläggningen. Regeringen föreslår även en begränsning i möjligheten att placera ensamkommande barn i annan kommun än den anvisade. Om kommunen inte tillräckligt snabbt får fram boendeplatser och familjehem för denna målgrupp riskerar kostnaderna att överstiga den statliga schablonersättningen, vilket påverkar driftsbudgeten. I dagsläget finns inte heller ordinarie boenden att erbjuda för de ensamkommande som fyller 18 år och nämnden får därmed bekosta bostadslösningar för denna grupp.

En ny form av uppehållstillstånd, tillfälliga uppehållstillstånd, har införts. Dessa gäller endast för en begränsad tid jämfört med permanent uppehållstillstånd. Eventuella konsekvenserna som kan uppstå är att det medför svårigheter att planera hur länge ett barn ska bo kvar på sitt boende, vilket försvårar planering av antal boendeplatser. Det kommer sannolikt också innebära att barnens psykiska mående försämras, vilket kan leda till ökade krav på resurser för att hantera detta.

4.1.2 Lokaler

Inom förvaltningen pågår ständigt ett arbete med att se över lokalutnyttjande i syfte att hitta mer kostnadseffektiva lösningar.

Lägenheter

Förvaltningen ser att bristen på bostäder kan leda till social problematik för individen eller förvärra en redan befintlig problematik. Bristen på bostäder medför även att personer som inte längre har behov av särskilt boende, stödboende eller genomgångsbostad inte kan flytta vidare till eget boende. Detta leder till fortsatt ökade verksamhets- och placeringskostnader för socialnämnden. Genom att flytta 20 personer från köpta boendeplatser till lediga lägenheter skulle en besparing på omkring sju mnkr på årsbasis kunna göras. Socialförvaltningen förvaltar idag ca 310 bostäder som hyrs ut i 2:a hand till de personer som uttömt sina egna möjligheter att ordna boende.

Särskilda boenden enligt LSS och SoL

På grund av volymökningar finns det behov av cirka sex boendeplatser per år inom särskilt boende LSS. Det innebär att en ny särskilt boende behöver byggas vartannat år.

Idag har förvaltningen ett antal mindre gruppboenden och en förtätning av dessa genom

utbyggnad skulle innebära mer kostnadseffektiva verksamheter. Denna förtätning kräver

anpassning av befintliga lokaler alternativt inköp av bostadsrätter. Vissa ombyggnationer

och tillgänglighetsanpassningar komma att ske under 2018. Det finns dessutom renoverings- och anpassningsbehov av nuvarande lokaler och hjälpmedel som kräver investeringsmedel. Förvaltningen kommer även att se över beståndet av särskilt boende SoL samt behovet av andra former av boende för personer med psykisk funktionsnedsättning som har lägre omsorgsbehov. En större tillgång till lägenheter för nämndens verksamheter skulle kunna sänka behovet av nya boendeplatser. Detta genom att möjliggöra för vissa personer att flytta till eget boende och därmed frigöra fler platser inom särskilt boende.

4.1.3 Personal

Rekryteringsläget av socialsekreterare är ansträngt både i kommunen och i hela landet

och flera kommuner konkurrerar om samma arbetstagare. Detta är uppmärksammat

av såväl Sveriges kommuner och landsting (SKL) som Socialstyrelsen. Flera av kommunerna i Stockholmsområdet gör lönesatsningar och personalförstärkningar för att öka konkurrenskraften och därmed behålla socialsekreterare. En viktig förutsättning är att Haninge kommun utvecklar arbetsgivarvarumärket, både för att behålla befintlig personal och för att attrahera kompetent ny personal. Ett arbete med att ta fram en kompetensförsörjningsplan har påbörjats och detta arbete förväntas bidra till positivt resultat under de kommande åren. Bristen på erfarna socialsekreterare i länet kvarstår dock. Utöver bristen på socionomer ser förvaltningen även svårigheter med att rekrytera enhetschefer.

Inom myndighetssidan har det konstant funnits vakanser under de senaste två åren, och inget tyder på att någon markant förändring av läget sker under kommande period. För att lösa den akuta situationen väljer förvaltningen att anlita konsulter. Marknaden för konsulter i branschen har ökat, vilket innebär att många av de som idag är konsulter har knapp erfarenhet i yrket och därmed kräver lika mycket arbetsledning som ordinarie personal. Kostnaden för att ta in en konsult har också ökat. Bristen på socionomer innebär en stor utmaning att kunna arbeta tillräckligt aktivt och kostnadseffektivt med klienter, vilket riskerar att leda till sämre uppföljning och dyrare insatser. Bristen medför även ökade lönekostnader.

4.1.4 Kvalitetshöjande förändringar

Förvaltningen försätter att se över möjligheterna till ytterligare kvalitetsförbättringar och effektiviseringar i utförarverksamheterna. Detta sker bland annat genom regelbundna kvalitetsuppföljningar. Även önskemål och behov hos brukarna förändras, och förvaltningen är därför uppmärksam på detta genom bland annat brukarundersökningar.

Under hösten beslutade kommunfullmäktige om att ge socialnämnden i uppdrag att se över möjligheterna att öppna en ny familjecentral i Vega. Förvaltningen bedömer att kostnaderna för öppnandet av en ny familjecentral bör ligga omkring 1,7 mnkr per år. Kostnaden för detta ryms inte inom tilldelad budgetram.

Kommunen har under 2016 antagit en ny policy för arbetet med våld i nära relationer. I enlighet med denna policy ska förvaltningen framöver lägga ytterligare fokus på samordning och på arbetet med våldsutövare. Arbetet kring detta fortlöper under den kommande perioden.

Individens behov i centrum, IBIC, är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt framtaget av Socialstyrelsen. IBIC omfattar alla vuxna personer oavsett funktionsnedsättning som behöver stöd i sin livsföring utifrån SoL eller LSS. Styrgruppen Framtidsmodellen har fattat beslut om att kommunerna ska påbörja implementering av IBIC. Under 2017 kommer förvaltningen bygga en organisation och tidplan för hur implementeringen ska ske.

4.1.5 IT som stöd för verksamheten

Inom förvaltningen pågår ett arbete med att ta fram en digital handlingsplan som ett led

i arbetet med "En digital agenda" för Stockholms län. Den digitala handlingsplanen ska kopplas ihop med förvaltningens vision och mål. Detta är ett pågående och långsiktigt arbete som genomförs tillsammans med enheten Digital utveckling inom kommunstyrelseförvaltningen. Den digitala handlingsplanen planeras innehålla mål och strategier för att uppnå rätt IT-kompetens, en inre och yttre effektivitet, säkerställa att förvaltningen har relevanta system och se till att förvaltningen tar emot mer relevant och korrekt information som kan användas i samtal med medborgare och näringsliv.

Förvaltningen ser ett stort behov av att kunna implementera fler IT-lösningar för en mer effektiv styrning och utveckling. Bland annat ser förvaltningen ett behov av fler e-tjänster som kan ge en ökad tillgänglighet, enklare och snabbare handläggning och en ökad delaktighet för kommunens medborgare.

Förvaltningen arbetar vidare med att implementera och använda Combine som verksamhetsstöd inom hela förvaltningen. Omställningen till detta arbetssätt bedöms att kräva mycket av organisationen både inom och utom socialförvaltningen och även kräva investeringar i anpassade systemlösningar. Besparingar i handläggnings- och administrationskostnader kommer sannolikt att motsvaras av ökade kostnader för hantering och bearbetning av information. Den stora vinsten kommer istället bestå i att verksamhetens kvalitet och resurseffektivitet bättre kan följas.

4.2 Investeringsbudget

På grund av volymökningar finns det behov av fler särskilda boenden till vissa personer med funktionsnedsättning. Idag har förvaltningen ett antal mindre gruppboenden och

en förtätning av dessa genom utbyggnad skulle innebära mer kostnadseffektiva verksamheter. Denna förtätning kräver anpassning av befintliga lokaler. Enligt plan ska vissa ombyggnationer genomföras under 2017, men fler ombyggnationer och anpassningar kan komma att ske under 2018 och 2019. Det finns dessutom renoverings- och anpassningsbehov av nuvarande lokaler och hjälpmedel som kräver investeringsmedel. Bedömningen är därför att nuvarande nivå på investeringsbudgeten bör behållas.

Investeringsbehov åren 2018–2019

Investeringsbudget (tusentals kr)	2017	2018	2019
Anpassning av befintliga särskilda boenden och övriga ospecificerade investeringar	5 000	5 000	5 000

5 Slutsats och prioriteringar

Förvaltningen har i detta dokument redogjort sin syn på verksamhetens volym- och prisförändringar inför år 2018. Även andra faktorer som inte är bestämda av volym eller prisutveckling har beskrivits. Viss kostnadsutveckling är opåverkbar medan annan är mer osäker.

I tabellen nedan visas en sammanfattning av de faktorer som förvaltningen bedömer kommer att påverka kostnaderna under 2018. Relationstalen i förändringskolumnen är relaterade till nämndens sammantagna ram 2017.

	2017 års budgetram	850 800	
	Preliminär ramökning	17 500	
	2018 års preliminära ram	868 300	
Prio	Kostnadsförändringar 2016 jämfört med budget 2015	Årsbelopp	Förändr.
1	Opåverkbara faktorer eller redan beslutade åtgärder		
1.1	Ökade insatser för personer med funktionsnedsättning	8 520	1,0%
1.2	Generell löneökning (3,2 %)	6 444	0,8%
1.3	Ökade insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning och	1 792	0,2%
1.4	Prisförändring köp av extern verksamhet	9 758	1,1%
1.5	Ekonomiskt bistånd	518	0,1%
1.6	Lokalkostnader	405	0,0%
1.7	Barn och unga, utredn o köp av vård och placeringar	2 520	0,3%
1.8	Personer som avslutat etableringsperioden	6 000	0,7%
S:a 1	Summa prio 1	35 957	4,2%
2	Opåverkbara faktorer utan specifika beslut om avsatta medel fattade av KF/KS		
2.1	Särskild satsning svårrekryterade personalgrupper	4 000	0,5%
S:a 2	Summa Prio 2	4 000	0,5%
	Summa kostnadsförändringar 2018	39 957	4,7%
	Preliminär ramökning	-17 500	-2,1%
	Avvikelse mellan kostnadsförändring 2018 mot preliminär ram 2018	22 457	2,6%
	Bedömda besparingsmöjligheter 2018 genom kontinuerliga effektiviseringar	-7 000	-0,8%
	Summa finansieringsbehov utöver effektiviseringsåtagande	15 457	1,8%

Socialnämnden har i budgetdirektiven för Mål och budget 2018-2019 fått en ramökning med 17,5 miljoner kronor inför 2018. Denna ramökning bedöms innebära ett effektiviseringsåtagande på cirka 2,6 procent (cirka 22,5 mnkr) för nämndens verksamheter. Det förutsätter dock att efterfrågan på en del av nämndens verksamheter ökar långsammare än den prognosticerade befolkningsökningen som förväntas vara 1,7 procent.

Efterfrågan på viss verksamhet kommer dock att överstiga befolkningsökningen.

Det gäller främst insatser enligt LSS, vilket bedöms fortsätta öka i omfattning. Eftersom LSS-insatser utgör knappt 40 procent av socialnämndens totala kostnader så får denna volymökning stort genomslag på nämndens kostnader. Förvaltningen bedömer behovet av särskilt boende enligt LSS kommer att öka med 12 platser under 2018. Volym-ökningarna avseende insatser för personer med funktionsnedsättning bedöms innebära ökade kostnader på 8,5 mnkr. Även insatser riktade mot personer som har avslutat etableringsperioden beräknas påverka försörjningsstödet.

Förvaltningen har i sina analyser antagit en löneökning motsvarande 3,2 procent under 2018. Den antagna löneökningen kan mycket väl vara för låg

mot bakgrund av det svåra rekryteringsläget avseende erfarna socionomer och enhetschefer.

Förvaltningen bedömer att cirka 7 mnkr av effektiviseringsåtagandet under 2018 kommer att klaras genom löpande effektiviseringar. Detta innebär även under 2018 ett fortsatt stort effektiviseringsåtagande som medför en stor utmaning på förvaltningen som redan har gjort stora besparingsåtgärder under de senaste åren. I gjorda analyser ligger även antagande att effektiviseringar och verksamhetsneddragningar motsvarande 10 mnkr kommer att kunna genomföras under 2017.

Förvaltningen bedömer utifrån ovanstående bakgrund att effektiviseringsåtagandet, utifrån den preliminära ramen, under 2018 kommer att uppgå till åtminstone ytterligare 15 mnkr (1,8 procent) utöver vad som i dagsläget bedöms som genomförbart.

Då kostnaderna för stora delar av nämndens ansvarsområden inte kan förklaras av till exempel befolkningsutvecklingen eller andra makrodata så blir bedömningar av kostnadsutvecklingen längre fram i tiden genast mer osäkra. Förvaltningens bedömning är att det inte går att utesluta att utvecklingen 2019 i stor utsträckning kommer att likna det scenario som här har beskrivits för 2018.